

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Negustorii noștri.

„Cu puteri unite“ ar trebui să muncim toți pentru ridicarea noastră, atât intelectuală, cât și materială, ca să putem rezista în lupta grea pentru existență. Durere însă, că comerciantul român nu este încurajat, nici chiar de intelectuali. Cum am putea deci pretinde ca poporul să facă deosebirea între comerciantul român sau străin?

Cutoatecă poporul, în simplitatea lui, tot le mai deschide ușa, îi încurajează, intelectualul însă — cu toate apelurile făcute atât în scris cât și verbal — nu-și bate capul de conaționalul său. Și o Doamne, cu câte neajunsuri nu are de luptat un comerciant român? Furnizorii străini, creditul mai restrîns, plata punctuală, indolența publicului, și mai presus de toate concurența necinstită.

Dintre toate obstacolele, cari i-se pun în cale comerciantului român, cea mai rea este concurența necinstită.

Aceasta se bazează, ori pe înșelăciune la cîntar, ori pe mituirea servitorilor, sau pe amîndouă deodată. Este natural că vinzînd, marfa sub costul ei, trebuie să caute a se despăgubi dela alții. Admițînd că orașenii vor fi serviți cu prețuri mai efine, cine cre-

deți că va plăti gloaba, cum s'ar zice, a oalelor sparte? Tot cel sărac, ori poporul care nu știe, că tîrguind dela astfel de comercianți necinstiți, va fi înșelat, deoarece altfel acest comerciant, — vinzînd la toți subț preț, — trebuie să ajungă la faliment.

Ne plîngem în dreapta și în stînga, că sîntem nedreptățiți. Ce ar zice de exemplu unii dintre intelectuali, dacă și țărînimea noastră ar ignora și ea bunăoară pe intelectualii noștri cari sînt avizați la sprijinul poporului? Zeu, că nu le-ar veni bine. Și la caz cînd s'ar începe boicotarea tuturilor nepăsătorilor, veți vedea pe trufași, cum ar alerga, la început cu fel de fel de sperietori, mai tîrziu cu milogeli, ca să nu ajungă a-și strînge catrafusele, și a pleca de pe unde au venit.

Coarda nu trebuie întinsă, deoarece se știe, că forțîndu-o, se rupe.

Este destul de greu, că abia începînd a ne indeletnici și noi Români cu comerțul, să fim tratați cu nepăsare și dispreț de către fii mai instruiți ai neamului nostru? Concurența necinstită se poate ușor combate, dacă vom fi atenți; dar e imposibil ca cineva să poată dăinui, vinzînd subț cost, sau

mituind servitorii, însărcinați a face tîrgurile stăpînilor.

Nu cred, că există undeva vr'un ținut mai românesc, decît al Orăviței. Avem aici o sumă de intelectuali, preoți și învățători destui. Să ni-se comunice, unde tîrguesc acești conducători ai poporului? Te cuprinde indignarea, cînd vezi atîția rătăciți, că se întorc în satele lor cu tîrgueli făcute la străini. Pe a cui mină a ajuns bietul popor! Așa se face întărirea neamului? Inconștienții, prefer totdeauna pe străini. Se zice »Preoți cu crucea în frunte«; în cercul nostru ar trebui schimbat acest text tradițional, deoarece mulți dintre preoții noștri, prietenii cu »hahamii«, la jupănul X sau Y se duc se cumpere cele necesare caselor lor. Să le fie de bine!

Nu vedeți — nu mai departe decît în Oravița — că au dispărut firme vechi, cinstite. Nu este oare natural, ca fiecare Român să tîrgue la ai săi, căci numai »mină cu mină« vom ajunge a pune mina pe comerț, — care în acest ținut al nostru ar trebui să fie al nostru, — fiind și populațiunea din neamul nostru!

Să lucrăm dar' unii pentru aiții!

Foiță originală.

Un cuvînt scurt la chestia

„Evoluția și Creațiunea“,

de Dr. Nicolae O. Brînzeu.

Din celelalte chestii atinse de dl Dr. Vladimirescu, mai însemnată e a descendenței omului dela animale, adecă degradarea omului la gradul unui animal. Abstrăgînd dela împrejurarea că omul nu are numai trup, ci și suflet: minte și voință liberă (azi în științe predomină spiritualismul), decî este diferență specifică între om și animale, totuși nici în privința trupului nu se poate zice că înrudirea între om și animale ar fi o deducție stabilită a științelor de azi. Materialiștii se provoacă la pithecanthropos-ul lui Dubois; mulți profesori fac experimente de încrucișare între moimă și om, pentru a produce pe strămoșul comun al ambilor (mai nou prof. Michelis în Berlin v. Neue Freie Presse n. 15604). La ce toate acestea? Ca să se vadă, ce este a judeca despre acestea, dacă luăm lucrul serios, dau părerea mai nouă a unui învățat modern. Referitor la încercările profesorului Bernelot-Moens din Kongo de a încrucișa Negri cu moime, drul Fieszinger, membru coresp. al Acad. fraceze și șef. al foii »Journal des Practiciens«: »După părerea mea încercările lui B.-M. sigur vor da faliment: incru-

cișarea e cu puțință numai între varietățile aceleiași rase.

Să zicem însă, de dragul discuției, că va reuși B.-M., a produce un bastard de om și moimă. Ce ar dovedi asta în favorul părerii, că pithecanthroposul e părintele nemijlocit al omului? Nimic deloc. S'ar fi produs un monstru. Unde rămîne însă dovada, că monstrul acesta e tipul unui om-moimă preistorică? Pentruca cu drept să poți vorbi despre pithecanthropos, ar fi trebuit să-l vezi, să-l privești și să-i studiezi constituția fizică și starea sufletescă (intelectuală). Cu cît mai adînc pătrundem în tainele paleontologiei, cuatît mai virtos ne convingem, că scheletul animalelor nu ofere niciun semn sigur referitor la existența și însușirile lor. Toate concluziile făcute în înțelesul acesta sînt hipoteze curate...« Ear despre scheletul aflat în lava de Dubois zice același învățat: »știu, că dumnealor (adecă darwiniștii) fac concluzia aceasta din o căpățînă, din un os dela picior, care arată umblare dreaptă, și din două măsele, cari le atribuie aceluiași individ. Căpățîna (850—909 unimi) e mai mare, ca a gorilei (550) și a orangutangului (600); dar mai slabă, decît a celor mai înapoiate rase omenești (Tasmanienii 1020 până 1200), precînd căpățîna omului în genere e de mărimea 1300—1600. Totuși înainte de toate observăm, că rămășițele acestea s'au aflat respirate, și nu în ordine, unul lingă altul (osul dela picior a fost de 15 centimetri

dela căpățînă) și nu dovedește, că oasele acestea sînt dela același animal. Afară de aceia mai întreb: fost-a căpățîna aceasta normală, ori a ramas dela o ființă, moimă sau om, care avea oarecare defect patologic? Cine ne-ar putea-o spune? Chiar în zilele noastre sînt destui monștri, și nu ar fi greu de aflat o ființă, a cărei căpățînă are un cuprins îngrijitor mai mic, ori cu mult mai mare, decît a altora de felul său. Oasele din lava nu dovedesc absolut nimic«. (Vezi: »Reichspost«, n. 88. an. 1908).

La celelalte chestii, atinse de dl Dr. Vladimirescu, nu mai revenim. Toate sînt transcrise din autorii a la Häckel et comp. și îi putem fi încă mulțumitori dlui Dr. Vladimirescu, că nu a tradus tot ce are Häckel. Atîtea calumnii, atîtea blasfemii sînt acolo de-ți sare sîngele în obraz! Dacă vreți să vorbiți despre morala creștină, despre raportul social-cultural al religiunei noastre, citiți ce scriu oamenii serioși, (fie protestanți, ori necredincioși chiar), și nu vă luați după apostrofările unor demagogi social-democrați. Aici înceată orce dispută. Sînt oameni, cărora le pare rău, că după morala creștină chiar și o singură »ochire« asupra femeii e păcat! Știți ce zice despre acestea Goethe (la care altcum fără drept le place materialiştilor a se provoca ca la un proroc al lor)? Eacă ce:

„All ihr Leugnen und ihr Zweifel, Freunde wiszt,
Nur der Abglanz ihres schwarzen Herzens ist.“

(Dschelaleddin Rumi).

Legea nouă execuțională.

Ivindu-se multe nedumeriri în jurul noului proiect de lege, care modifică întru câțiva legea veche execuțională, — în cele următoare comunicăm pe scurt principalele ei dispozițiuni.

În §. 2 se înșiră obiectele, cari *nicăi chiar cu învoirea exequatului* (datorasului), nu se pot zăloji, și anume: obiectele sfinte din biserică, cărțile de rugăciuni, precum și obiectele delipsă la înmormintări; relicviile, fotografiile familiare, diferitele decorații, uneltele ce se țin de oficii, ca ștampilile etc. unifornemele, instrumentele, scriptele, cărțile funcționarilor, ale medicilor, notarilor publici, advocaților, artiștilor, inginerilor, moașelor, apotecile și lucrurile aparținătoare farmaciilor, spitalele; mobilele delipsă ale datorasului, vasele de fier, cuptoarele, obiectele necesare pentru îmbrăcat, și albiturile necesare; armele trebuitoare pentru apărarea proprie; uneltele delipsă pentru zănatul industriașilor mici și al zilerilor; bucatele, precum și lemnele de încălzit pe timp de 1 lună; din banii gata aflați la datoras suma, care e delipsă pentru plățirea chiriei pe un pătrar de an; după alegerea datorasului nu se poate zăloji o vacă, sau patru oi, sau patru capre, sau patru porci, și nicăi nutremintul delipsă pentru animalele acestea pe timp de jumătate de an; nu se poate zăloji mai departe sămînța delipsă la sămănatul a 12 jughere catastrale, precum și vitele de jug, nutrețul lor pe jumătate de an și uneltele economice trebuitoare pentru cultivarea pământului.

În §-ul 3 legea însă dispune că și aceste lucruri se pot zăloji, dacă pretensiunea pentru care se face execuția, este tocmai prețul de cumpărare al obiectului înșirat în §. 2.

A ușurat legea aceasta soarta datorasilor într-o parte astfel la caz dacă pretensiunea nu trece peste 100 coroane, spese advocațiale la efectuarea execuției nu se stabilesc.

În §-ul 5 al legii i-se dă dreptul executivului a-și înșina verbal protestul în contra zălojirii nelegale.

Plata slujbașilor numai dacă trece peste 2000 coroane se poate zăloji. Banii de cvartir numai pentru chirie se pot secvestra.

Penziunile se pot zăloji numai dacă întrec suma de 1200 coroane.

pe românește: toată negarea și dubitarea lor, știți fraților, e numai reflexul inimii lor negre!

Peste Nietzsche demult a trecut lumea serioasă la ordinea zilei, cum a ajuns sârmanul în casa nebunilor. Cred, că „filozofia“ lui pe puțin îi va mai duce acolo.

Maî observ, că teoria evoluțiunii darwinistice deloc nu servește în favorul socialiștilor democrați; chiar Häckel, pe care, cum am amintit, social-democrații îl țin de savantul lor special, zice, că teoria lui Darwin numai socialistică nu este, căci învață nimicirea celor slabi din partea celor mai tari, deci are tendințe „aristocratice“ (cf. Bonglé, La démocratie devant la Science de Paris, 1904. p. 17). Asemea zice O. Schmidt: „dacă socialiștii s'ar gândi bine, ar face tot posibilul, ca să ascundă teoria descendenței, căci după teoria aceasta învățăm expres, că ideile socialiste nu se pot realiza“. (Vezi Gieszwein, Társadalmi problémák és a keresztény világnézet, Bpest, 1907. pp. 117. și urm.).

Revenind la constatarea, că toată lucrarea dlui Dr. Vladimirescu se poate mulțumi lui Häckel (abstrag aici dela niște abateri mici), despre valoarea aceluia nu pot zice alta, decât ce se zice despre cartea lui Häckel, sau ce zice însuși dl Dr. Vladimirescu despre o învățătură a religiei: rătăcire izbitoare, ce lovește în obraz *întreaga știință și minte trează*...

Aceasta însă judece-o publicul cititor!

Interesele după cauțiunile depuse ale militarilor căsătoriți se pot zăloji numai în 1/3-a parte.

Diurnele se pot zăloji numai dacă trece suma lor de pe o zi peste 5 coroane. Tot așa și plata sărăorilor, întrucât aceasta se plătește la săptămînă; în caz însă dacă datoria ce o fac sărăorii și diurniștii este pe cvartir, și pentru cele trebuincioase alimentării, atunci plata numai până la 2 cor. 50 fileri este liberă de zălojire.

Marva de jug a plugarilor, necesară pentru lucrul cîmpului, în timpul dela 15 Marte până 15 Novembre nu se poate vinde la licitație.

În publicațiunile de licitațiune de aci încolo nu se vor mai pune numele datorasilor cari stau sub licitație.

În senzul legii celei vechi imobilele (casă, pământ), a căror preț de strigare nu trecea peste 800 respective 1000 coroane, se vindeau întregi, cu toate că datorasul era numai în parte proprietar. Legea nouă sistează dispoziția aceasta, în urma căreia multe nedreptăți s'au făcut, și dispune, de aci încolo, că numai partea datorasului se scoate la vânzare. La caz însă dacă conproprietarii doresc ca să se vindă deodată cu partea datorasului și partea lor, atunci aceasta la cererea lor se îngăduie.

O dispoziție însemnată este și aceia, că la licitațiile de imobile cauțiunea ce a depus-o are să o întregiască în raport cu suma ce a promis-o ca preț de cumpărare. Până acuma era așa, că dacă prețul strigării la licitație era 100 coroane, cauțiunea era 10 coroane, și tot cauțiunea aceasta rămănea și dacă în decursul licitației respectivul licitant promitea 1000 coroane. După legea nouă cauțiunea de 10 coroane în cazul amintit are să se întregiască imediat în decursul licitației la 100 coroane, va să zică cauțiunea se ridică și se întregește în raport cum crește suma oferită de licitanți.

Conform legii nouă de aci în colo imobilele nu se pot vinde la licitație mai ieftin decît a 2/3-a parte din prețul strigării.

Restricțiunile legii celei noi nu se aplică la pretensiunile pentru cari se face execuție în timp de un an dela intrarea în vigoare a legii întrucît:

a) datoria datează din timpul până la promulgarea legii noi,

b) întrucît creditorul, ori în timp de 30 zile cere execuția, ori că în timpul acesta de 30 zile însinuă pretensiunea la județul respectiv și însinuarea aceasta o dovedește.

Eată în ce se cuprinde tot ce legea nouă dispune.

Îngrijorarea multora dar' nu e bazată. La tot cazul însă legea nouă va avea ca urmare, că nu se vor mai face ca pîn'acum creditări atît de ușoratic. Tipărituri pentru însinuarea pretensiunilor se află la tipografia noastră „Progresul“.

Un advocat.

IGIENĂ.

— Despre îmbrăcăminte. —

de
Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Femeile române dela țară, în general, nu poartă pantalon, totuși în anumite împrejurări, anume în timpul menstruației îi poartă. Maî ales femeile cari se duc la cărăușie (mină boii), poartă la drum ițari. Admir rezistența lor față cu gerurile mar, cînd umblă numai în cămașă cu o cătrînță sau cu șorț și opreg, care proteje foarte incomplet unele părți ale extremităților inferioare. În unele locuri sînt apoi în uz poale cu așa nu-

mite „chei“ (ciuruite), aproape cît latul minei, frumoase pentru ochi, dar expunătoare la frig*). Aceste ochiuri, cari lasă să se strevăză pelea coapsei, dar mai eu seamă fota, ce se deschide de o parte la pășire, îi simbolizează pe vechile matroane romane, reprezentate astfel și acum în unele piese teatrale.

Încingătoarea, la bărbați cred că este de acord cu felul muncii lor; brîul lat și brăcelele sînt potrivite pentru oameni cari n'au ridicături grele, ear cei dela munte, ridicînd lemne și petri grele, dar și cîmpeni la saci etc. au trebuință de încingătoare mai solidă, care să nu permită formarea de ernii sau alte dislocări în pîntece.

În timpul sarcinei este bine ca femeile să poarte brîu cît mai lat, încolo brăcirile sînt îndestulătoare pentru femeii și copii, presupunînd, bineînțeles, că nicăi femeile nu ridică greutate mari. Încinsul cu curmeie, cu brăcinare de sfoară, și strîngerea prea tare peste mijloc sugrumă, în timp îndelungat, organe importante din pîntece.

Moda de a avea talie subțire a pătruns până și la o mare parte de țerance, maî cu seamă tinere, și ar trebui desvătate dela aceasta.

*) Poezia populară zice: Stați feciori să vă uitați, La poale din patru lafi, Cusute cu găurele, Să treacă vîntul prin ele.

Economie.

Banca „Plugarul“.

Oamenii prevăzători au simțit la vreme, că comuna *Cacova* este chemată să joace un rol însemnat în acest ținut, avînd cu timpul să ajungă un centru atît în privința comercială, industrială, cît și în privința socială-economică. Deaceia la timpul cel mai oportun, au înfipt în acest ținut românesc ca răgaz banca „Plugarul“ în frunțașă comună *Cacova*.

Cu bucurie și bună apreciere s'a primit așezarea aici a acestui institut de bani, la care în decurs numai de o lună de zile, s'au scris un capital de 70 mii coroane, în partea cea mai mare prin țărani, pentru cari suma aceasta e destul de considerabilă.

Și cumcă a fost lipsă de acest așezămînt, este dovada cea mai eclatantă, că deși botezul de existență, așazicînd botezul de singe, i-au fost cei mai critici anii ce s'au pomenit vreodată în viața unui institut de bani, totuși pe lingă toată starea detestabilă finanțiară a ultimilor doi ani, „Plugarul“ a arătat în toate privințele un rezultat la care nimeni nu a putut spera, și care a dovedit pe deplin că întemeetorii nu s'au înșelat în așteptările lor. La „Plugarul“ s'au întîmplat lucruri, pe cari a le trece numai așa cu vederea, și a nu le aprecia după merit, ar fi o ușurință de neiertat.

Oare întîmplatul-s'a undeva la vreo instituțiune românească — cu atît mai puțin la o instituțiune de bani — că atît direcțiunea cît și inspecțiunea, atît președintele cît și directorul executiv, anii de-arîndul să serviască fără tantieme, fără remunerație, fără plată? Aici însă la „Plugarul“ s'au întîmplat, că toți cei amintiți, pentru prosperarea și întărirea institutului de sub conducerea lor au abzis, — contra prescrișelor statutare — de toate competențele lor în favorul fondului de rezervă al institutului, și aceasta nu numai pe un an, ci pe toți anii dela înființare încoaci! Urmarea naturală a acestui fapt marinos a fost, că și acționarii la rîndul lor au făcut minunea aceia, că fără nicăi o vorbă cu însuflețire laudabilă s'au îndestulit anualminte cu o dividendă de 4—5%, lăsînd a trece restul la fondul de rezervă.

„Plugarul“ este unica instituțiune românească care pe lingă afacerile de bancă

a luat asupra sa și conducerea unei „Societăți reciproce de asigurarea vitelor” care e cel mai important factor în viața economică a poporului nostru. Neajunsurile întâmpinate, nepriceperea și neîncrederea poporului nostru față de toate novațiunile, nelăturile de zădărniciere ale străinilor față de scopul măreț al acestei instituții, și cite altele ce nu se pot aminti, numai prin stărnornicie, încredere în bunătatea cauzei și în tăria voinței, au putut fi susținute și duse până la treapta unde se află azi.

Contrar obiceiului dela alte bănci, funcționarii institutului s'au îngrijit ca să acvire un astfel de izvor de venit, prin care fără a îngreuna cu nimic pe acționari și clientela, să-și formeze ei singuri un fond de pensiune al lor propriu.

„Plugarul” a fost cel dintâi care a sărit în ajutorul acelor care au luat asupra lor laudabila sarcină de a înființa la Oravița o tipografie; sprijinul cel mai mare „Plugarul” l-a dat atît tipografiei cît și foii „Progresul”.

„Plugarul” a sărit îndată în ajutorul însuflețitului Ozvadă, cînd a fost vorba de fondarea centralei de tovarășii.

„Plugarul” este cea dintâi bancă românească, care rupînd cu îndătinările cele vechi, a lăsat să se facă schițarea acțiunilor cu motive de țăsătură românești, prin talentatul pictor român Simonescu din Lugoj. O minunată icoană românească reprezintă fiecare acție, și Români de prin jur cu drag și fală o pun în cadru și se mîndresc cu ea.

La „Plugarul”, deși e institut mai mic, totuși în tot anul odată-de douăori se revidează toate afacerile institutului prin revizori contabili dela alte bănci de frunte, atît românești cît și străine. Despre toate ramurile de operațiune „Plugarul”, de douăori în an face inventar, la jumătatea și finea fiecărui an, ceiace e foarte corect și recomandabil, căci numai inventarul regulat poate fi oglinda unui institut.

Și încă multe alte lucruri frumoase se pot scrie despre „Plugarul” din Cacova, în urmarea căroia tot mai clar apare, că deși conducătorii sînt în partea cea mai mare țărani simpli, totuși au un simț bun, o judecată calmă, bine precumpenită, și o rivnă neîntrecută de înaintarea și sprijinirea a tot ce este bun și frumos.

Un singur cusur a avut banca „Plugarul” până acum, și anume cusurul a fost, că în proporție cu celelalte bănci a fost mai scumpă, și aceasta numai în urmarea neajunsurilor provenite din lipsa unui capital mai mare! Nu a putut sta în concurență cu celelalte bănci, căci deoparte nu a avut capital de ajuns, de altă parte reescomptul scump și criza în piața de bani i-a îngreunat mult poziția și a făcut-o să învîrtiască considerabile capitale străine, cu o dobîndă detot neînsemnată.

Afară de aceia și din alte părți s'au făcut demersuri ca să stagneze acțiunea pornită pentru asigurarea de vite, voind a o înjgheba de membru la unica bancă de asigurare de acest soi din capitală, unde ar fi să solviască, ca membru, 11/20% după suma asigurată, care după vitele asigurate până azi la „Plugarul” ar face 6000 coroane, ear înmulțindu-se membrii, ar crește și mai mult taxele, prin ce numai dinșii ar avea folos, ear membrii numai sarcină.

Care va se zică neavînd „Plugarul” puțința de a depune suma de 200 mii cor. ca cauțiune în senzul legii explicate de ei, atunci trebuie ori să se asocieze cu ei și să

plătiască suma aceasta exorbitantă de asigurare, ori trebuie să se desființeze.

În urmarea acestora, ca odată direcțiunea „Plugarului”, să fie cruțată de molestări, și ca să poată însoțirea pornită să o ridice la nivelul dorit, ear în caz de constrîngere să aibă capitalul recerut pentru a-l depune, precum și pentru de a fi în stare de a corespunde recerîntelor pieței, încă în adunarea gen. din anul curent s'a hotărît ridicarea capitalului social, ear în 5. l. c. direcțiunea a hotărît și modalitățile de emisiunea nouă, și așa zilele acestea se vor lansa apele de subsriere pentru emisiunea III.

Eu unul, care din nemijlocită apropiere am văzut și studiat dezvoltarea firească a institutului „Plugarul”, avînd afaceri personale în Cacova și auzînd despre hotărîrea laudabilă a direcțiunei, mi-am ținut de datoriță a face o dare de seamă despre toate afacerile bune dela „Plugarul”, ca fiecare să se poată convinge, că ce se poate ajunge prin o conducere bună, desinteresată, și prin înțelegere reciprocă, și că în urmarea acestei acțiuni noi, Cacova, cu jurul ei puternic, este pentru totdeauna salvată pentru interesele noastre economice-sociale, și începutul bun al asigurărilor de vite se poate potența fără nicio rezervă spre binele și folosul populațiunei noastre.

Afîta deocamdată!

Dr. N. H.

Dela „România Jună” din Viena primim următoarele:

Fraților,

dorința de a ne vedea și a ne cunoaște, care ne-a preocupat afîta vreme, e pe cale să se împliniască. Frații noștri din Jași s'au pus deja cu mare zel pe muncă. S'a instituit un comitet, compus din studenți și fruntașii orașului, ca să ni ofere o primire splendidă.

Îmi încumbă plăcuta datoriță să esprim din partea „României June” mulțemitele călduroase onoratei primării și studențimeii din Jași pentru neprețuitul concurs al Domniilor lor.

După multă chibzuială am decis, în concordanță cu frații noștri și la propunerea onor. primării din Jași să amînăm congresul. El va avea deci loc în 7 Septembrie st. v. (20 Septembrie n.) și va dura după trebuință 3 până la 6 zile. Studenții români din toate părțile vor sosi deja în 6/19 Septembrie, ear în presara congresului va afla loc consfătuirea delegaților, unde se va fixa atît regulamentul pentru congres, cît și ordinea de zi. Se va discuta despre chemarea studentului, despre organizarea studențimeii, despre raportul între studențime și presă, și eventuale teme de discuții de interes general studențesc, inițiate de participanți.

Împotriva enunțațiilor răutăcioase, lansate de dușmanii noștri, cu itenția de a ne calomnia, declarăm încăodată definitiv, că menționatul congres e lipsit de orșice substrat politic, avînd un scop pur cultural și că ideia congresului a purces din sinul societății noastre în urma unei necesități culturale, care am simțit-o cu toții.

Ca sosirea noastră să se prezînte într'un mod solemn și să ni se înlesniască călătoria, ar fi de dorit ca studenții de subt coroana Sf. Ștefan și cei din Bucovina să plece în masă la congres. Ar fi mai bine să formeze un singur grup, întîlnindu-se cu toții la gara din Burdujeni. Spre acest scop s'ar griji pentru frații Transilvaneni dela Borgo-Prund, unde înceată linia ferată ungară, până la Vatra Dornei, unde reîncepe cea Austriacă, de trăsuri suficiente.

În vederea faptului acestuia amintiții studenți, cari vor să participe la congres, se vor anunța cu toții până cel tîrziu 31 August stil nou la domnul cand. ing. Nicu Mintencu Cernăuț (Czernowitz), strada veteranilor laterală (Veteranenseitengasse) 11.

În speranța, că entuziasmul Domniilor Voastre, cu care ați îmbrățișat ideia tinerii unui congres,

il veți păstra și mai departe, și Vă veți întruni cu toții la Jași 6/19 Septembrie a. c. Vă salut, Vă zic din inimă La revedere la congres.

Viena în 2 August st. n. a. c.

Pentru „România Jună”:

Gavril Teleagă,
președinte.

CRONICA.

Fiindcă cea mai mare parte a oaspeților, cari vor lua parte la adunarea generală din 29—30 August c. a Societății fondului de teatru rom. vor fi încortelați în case private, este neapărat delipsă a se însinua din vreme bună toți participanții în scris (la Inst. „Oraviciana”), ca să li-se poată comunica unde au să tragă în cortel. Cei neînsinuați nu pot reflecta la cortele.

Boala blindului nostru Arhiereu Nicolae Popeia s'a agravat.

La congresul sîrb din Carloviț a fost ales de patriarh episcopul din Verșet Gavril Zmeianovic.

Candidatul de preoție Pavel Bogoevicî își va serba cununia cu d-șoara Maria Șandru mine, Duminecă la 9 Aug. c. în Borloveni-vechi. Multe felicitări!

La Cacova a fost ales de învățator la școala primară ort. rom. Dionisie Lința, fiul vrednicului învă. Traian Lința, care se bucură de mare stimă în valea Carășului.

Reuniunea învățătorilor rom. bănașeni aranjează Duminecă, la 30 Aug. c. un concert urmat de joc în Timișoara-Fabric, cu concursul Reuniunei de cîntări „Doina” din St-Miclăușul mare din prilejul adunării sale generale.

Studențimea rom. din Valea Almăjului aranjează Mercuri, la 19. August n. în Bozovicî o mare petrecere cu concert, teatru, și dans, ce sperăm că va reuși splendid, dupăcum arată interesul frumos ce se manifestă în toate părțile față de această laudabilă mișcare culturală.

La 16. curent petrecere cu muzică militară a Reuniunii femeilor din localitate: în cursul dupăamnezii concertul orchestrei militare în Grădina de tir. Intrarea 60 fil., pentru copii 30 fil., seara concert de violele tot al orchestrei militare; intrarea 1 cor. de persoană.

La Sân Mihai concert, teatru, și petrecere cu dans, a tinerimii stud. din acele părți.

Trei cetățeni din localitate: Dr. Árpád E. Zemlényi, Dr. Mihai Groșșanu și Hermann Mózes apelează din însărcinarea unei „comisiuni fundatoare” la publicul Oravițan în scopul fondării unei „Asociațiuni a consumului de carne ca societate pe acții în Oravița”. Scopurile sînt bune.

Comuna Ugra (în Bihor), cu 60 familii, încă a ridicat plata inv. conf. conform legii. Bravo!

Balonul dirigeabil al biruitorului Conte Zepelin a ars.

Expoziție de vinuri la Temeskutas, la care a primit un post de președinte și concetățeanul nostru Dr. Rudolf Bähr.

Venerabilul Ioan cavalier de Pușcariu, fost membru al curții de cassatie din Budapesta, a dăruit 50.000 coroane pe seama fondului ziarștilor rom. Dumnezeu să-i ajute!

În urma multelor abuzuri comise de societățile de asigurare străine, ministrul de comerț va prezinta la toamnă un proiect de revizuire al legii asigurarilor.

La stațiunea de viledgiatură din Valea Oraviții „Bányavölgy”, unde sînt deja foarte mulți vizitatori, se va juca azi d. a. și tombola. Taraful Bircă concertează mereu în fiecare săptămînă de douăori. Bere de prima calitate de Steinbruch.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

1537 sz. 1908 végrhító.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehérttemplomi kir. törvényszéknek 1908. évi 5889 számú végzése következtében Dr. Cigarean Livius ügyvéd által képviselt Petean József kernécsai lakos javára Bozsán Akim ellen 46 kor. s jár. erejéig 1908. évi május hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1620 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha és közlegelői foglások stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a oraviczabányai kir. járás-bíróság 1908. évi V. 682/2 számú végzése folytán 46 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi október hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 45 kor. 73 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kernécsán az alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi augusztus hó 15-ik napjának déleutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán 1908. évi július hó 29. napján.

Sztánkovits Miklós,
kir. bir. végrehajtó.

Noua bancă**„ASTRA“**

institut de credit și economii societate
pe acții în Sasca-montană dă

6%

după depuneri și plătește institutul și
darea de venit

3-1

Direcțiunea.

La **Ospătăria** (Iosif Nedici)
la **„Săranul de aur“**
din **Biserica-albă,**

în piațul din drumul Săschii,

zidită din nou cu tot felul de încăperi, curte mare,
șopron și grajd mare pentru cai, odăi pentru
pasageri etc. cu bucătărie și beuturi escelente
ospătarul nou

FRANZ BERGER,

va servi oaspeții spre cea mai mare a lor
îndestulare.

Gheorghe Bogdanu
Oravița-rom.

Magazin de articole

de băcănie, coloniale, galanterie,
văpseli, bumbacuri, spirituose și deposit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstitute. Serviciu
cuvios. Ce se mai cere
ca să prospereze un ne-
gustor român?

Bunăvoința marelui
public românesc!

— A t t a. —

Casa Nr. 798

din Oravița-mont., lângă Moara de foc, o vinde
din mână liberă adv. Dr. Gheorghe Anca.

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova
dă

6%

și plătește și darea după depuneri.

În Coștei lângă Iam, este de dat în arendă

o prăvălie și o crîșmă

și o casă care se poate și vinde din mână liberă.
Românii au întâietate. — A se adresa către dl

Toma Meoganu

în Kustély p. Jám.

Cine dorește să facă o călătorie de
plăcere ieftină, bună și iute

în 6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina), acela
să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

26-25

Strada Raboisen 30.

Asigurați-vă la banca noastră

„TRANSSYLVANIA“

reprezentată prin bărbați de-ai noștri de toată
încrederea!

La
Tipografia „PROGRESUL“ în Oravița

-se poate comanda

tot felul de tipărituri bisericești, școlare, advocațiale și comunale

precum și

toate tipăriturile pentru bănci: cărți necesare la contabilitate etc.

Afară de asta se efectuesc:

acții, cupoane, losuri pentru loterii,

lucrate toate cu gust.

Nădăduim că toți Românii de bine ne vor trece pragul.